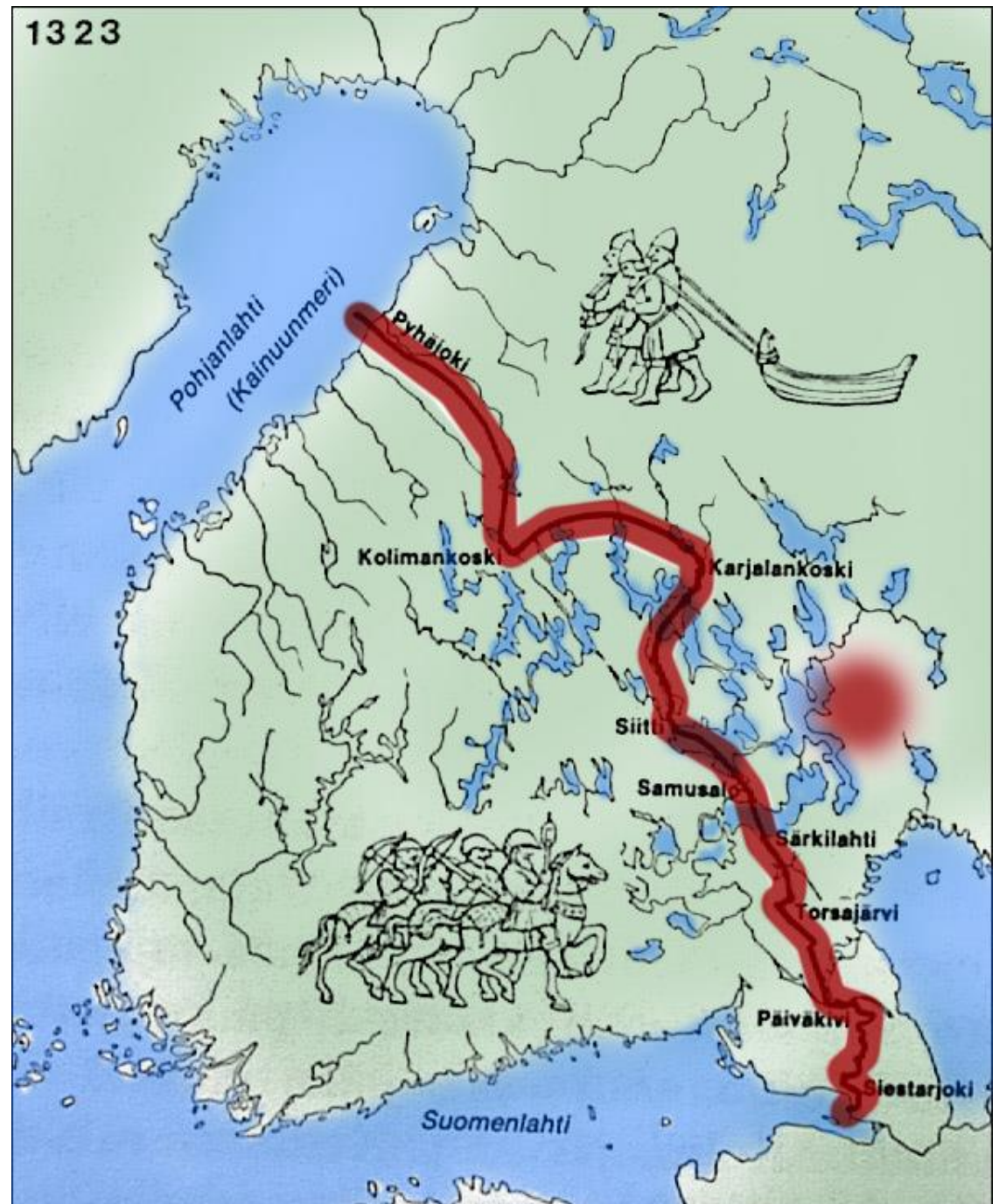

Suutarinkylä ja Suutarit Veneheitto Vaala

1. Kainuun hallinnollinen historia 1300 - 1700
2. Suutarinkylän Suutarit
3. Sukunimien historiaa
4. Suutarin sukuseura ja nykyisiä Suutareita

Pähkinä- saaren rauha 1323

Kainuun historia

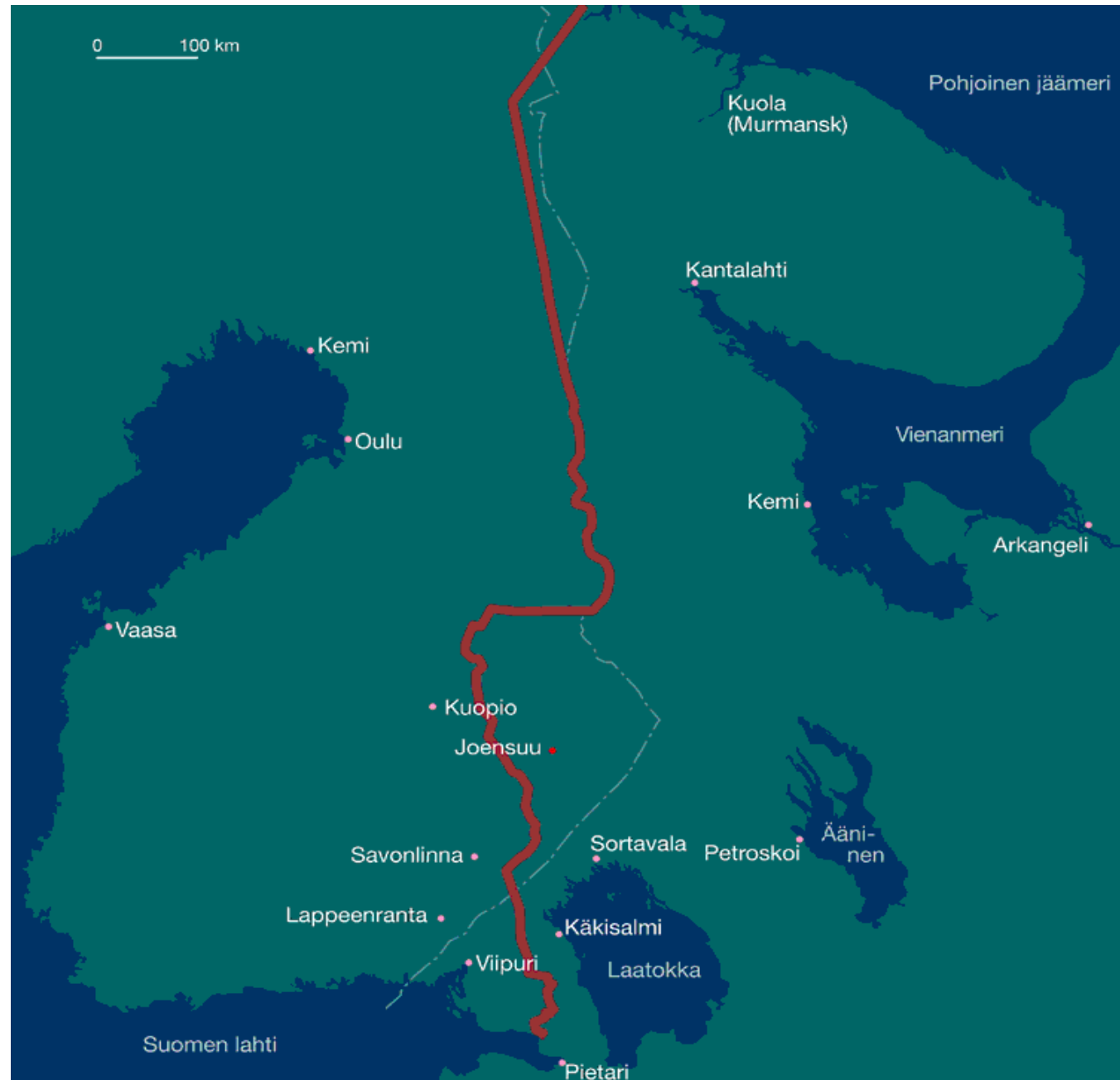
Pähkinäsaaren rauha 1323

- Ruotsin vallassa olleen Pohjanlahden itäpuolella ja Suomenlahden pohjoispuolella sijaitsevan alueen raja määriteltiin ensimmäisen kerran Pähkinäsaaren rauhassa [Ruotsin](#) ja [Novgorodin](#) välillä.
- Raja alkoi [Suomenlahdella](#) jakaen [Retusaaren](#)^[1] ja kulki sitten Raja-eli [Siestarjokea](#) pitkin sekä [Karjalankannaksen](#) ja [Savon](#) halki päättyen perinteisen tulkinnan mukaan [Pattijokea](#) myöten [Pohjanlahteen](#).
- Kannatusta on saanut myös teoria, jonka mukaan yhtenäinen raja ulottui vain Karjalankannakselta eteläiseen Savoan.
- Tästä pohjoiseen oli tämän teorian mukaan luonnosteltu kaksi rajalinjaa, joista itäisempi olisi kulkenut [Vienanmeren](#) Kantalahteen.
- Vaihtoehtoisten rajalinjojen välinen harvaan asuttu alue olisi jäänyt valtakuntien yhteiseksi verotusalueeksi.

Kainuun hallinnollinen historia 1323 - 1595

- Kainuu oli osa Venäjää
- Vakitusina asukkaina olivat lappalaiset 800 - 1800
- Pohjalaisten karjalaisten eränkäyntialuetta
- Erämaassa harjoitettiin eränkäyntiä, kalastusta ja kaskihalmeen viljelyä (pohjalaiset kesäisin)
- Ensimmäinen maininta vakinaisesta Savolisista 1531
- Joukkomuutto Savosta 1540 luvulla Kustaa Vaasan kehotuksesta (Pohjanmaan vouti)
- Ajatuksena Kainuun asuttaminen ja liittäminen Ruotsiin
- 3 - 10 v verohelpotus ja kuninkaan kartanon suoja
- 1552: 140 perhekuntaa (Anttoset, Haveriset, Heikkiset, Härköset, Karppiset, Keräset, Kurkiset, Leinoset, Mikkoset, Partaset, Piiraiset, Rusaset, Sutiset, Toloset ja Valtaset)
- Suutarit: Heikki Suutari Rokuanojalla ja Juho Suutari Haarojalla

Täyssinän rauha 1595

Kainuun historia

Täyssinän rauha 1595

- Täyssinän rauha solmittiin [Ruotsin](#) ja [Venäjän](#) välille [Täyssinän](#) kylässä [Inkerinmaalla](#) 18. toukokuuta [1595](#).
- Se päätti 25 vuotta kestäneen [pitkän vihan](#).
- Täyssinän rauhassa Ruotsi sai [Narvan](#) ja Itä-[Viron](#), jolloin sen hallussa oli koko Viro.
- Venäjä sai suurimman osan Inkerinmaasta ja [Käkisalmen läänin](#).
- Rauhansopimuksella vahvistettiin myös Ruotsin itäraja, joka päättyi pohjoisessa [Jäämeren](#) rannalle [Varanginvuonoon](#).

Kainuun hallinnollinen historia 1595 - 1617

- Kainuu Ruotsin hallintoaluetta ensimmäistä kertaa
- Väestökehitys
- Täyssinän rauhan 1595 jälkeen Kainuun asuttaminen alkoi jälleen lähes alusta. Muuttajat tulivat pääosin Savosta. 1600-luvun alussa Kainuussa oli vain noin 150 maatilaa ja noin 600 asukasta.
- Väestökehitystä hidastivat jälleen vuonna 1611 venäläisten kostohyökkäys ja sen tuhotyöt sekä 1630-luvulla monen kylmän kesän aiheuttama nälänhätä.

- Stolbovan rauha 1617

Kainuun historia

Stolbovan rauha 1617

- Stolbovan rauhassa [27. helmikuuta 1617 Ruotsi](#) sai [Venäjältä Käkisalmen läänin](#), [Pähkinälinnan](#) ja siihen kuuluvan osan [Inkeriä](#) sekä [Kaprion](#), [Jaaman](#) ja [Iivananlinnan](#) alueineen [Inkerin sodan](#) päätteeksi.
- Rajamuutosten myötä Ruotsista tuli Euroopan suurimpia valtioita pinta-alaltaan ja se antoi koko [Suomenlahden](#) ruotsalaisten haltuun.
- Stolbovan rauha muutti radikaalisti [Karjalan](#) itäryhmän asutus- ja kielioloja.
- Ruotsalaisten harjoittama käännytystyö ja ankara verotus johtivat siihen, että karjalaisväestöä alkoi siirtyä Venäjälle.
- [Sortavalan](#) itäpuolinen vyöhyke (Raja-Karjala) säilytti suurin piirtein entisen asujaimistonsa ja kielensä, mutta sen sijaan Inkeriin muodostui suomenkielinen enemmistö.

Kainuun hallinnollinen historia 1617->

- Vuonna 1640 asukkaita oli noin 1000 ja näihin aikoihin alkoi voimakas kasvu. Se johtui pitkään kestäneestä rauhasta, lämpimästä ilmastollisesta jaksosta ja uuden väestön muuttamisesta alueelle. Kasvua kesti vuoteen 1674 asti, jolloin Kainuussa oli noin 620 savua eli veroja maksavaa taloutta. Tämän jälkeen tuli taas ajoittain kylmiä kesiä ja katovuosia. Vuonna 1700 Kainuussa oli noin 700 savua ja noin 1800 asukasta.
- Asutus ja elinkeinot
- Asutus oli 1600-luvulla vielä pääosin järvien ja jokien rannoilla. Kaskiviljelyksillä ja eräpoluilla otettiin haltuun laajempia alueita ja 1700-luvulla asutus levisi vähitellen myös vaaroille. Koska asutusta oli vähän ja maata paljon, Kainuuseen syntyneet kylät olivat hyvin väljästi rakennettuja toisin kuin Pohjanmaan rannikolla.

Kainuun hallinnollinen historia 1617->

- Hallinnollisena keskuksena toimi 1600-luvun alussa Paltaniemi, jossa sijaitsivat kirkko ja pappila. Vähitellen Kajaanin linna ja sen linnanpäällikkö nousivat yhä tärkeämpään asemaan. Kun Kajaani sai kaupunkioikeudet vuonna 1651, siitä tuli Kainuun keskus. Kajaanissa oli tuolloin kuitenkin vain alle 100 veroa maksanutta asukasta. Veroja maksettiin sekä rahana että luonnontuotteina.
- Lähes kaikki kainuulaiset saivat elantonsa maataloudesta. Myös kajaanilaisilla oli viljelyksiä ja kotieläimiä. Vain muutama henkilö sai elantonsa muuten, esimerkiksi käsityöläisenä, sotilaana tai pappina. Kalastus ja metsästys olivat tärkeitä toimeentulon täydentäjiä. Asuntona oli pääosin vielä savutupa – jopa Kajaanin kaupungissa.
- Kajaanin Linna rak. 1604 - 1619
- Suuri pohjan sota (Iso viha) 1700 - 1721: v. 1716 viisi viikkoa kestäneen piirityksen, pommituksen ja antautumisen jälkeen venäläiset kasakat räjäyttivät linnan.

Suutarinkylän Suutarit

Mikko (Micell) Suutari s. 1550 Sääminki -> Savo; Taipalsaari

-poika **Juho (Jöns /Juntti) Suutari** s. 1580 Taipalsaari ->
Veneheitto 1616

-Uusi rajalinja, Kainuun asuttaminen, ei väen ottoja, verovapaus
6 - 15 v, Veneheiton kylä oli poltettu kokonaan 1611 - 1612
(vainolaiset), hyvät metsästys, kalastus ja viljelymaat.

Juhon jälkeläisten asuttamat Veneheiton talot:

Alatalo V10, Harju M6, Kukkola, Kylä, Kukkola V29,

Suutari K3, Puro K7, Mustola V16, Pesälä V28,

Suutarinkylän koulu: Anttila V8

Huom: Taipalsaassa on edelleen tila, joka on yhtäjaksoisesti
ollut Suutareiden omistuksessa jo 1500 luvulta lähtien.

Suutarinkylän Suutarit

Anttila, 545 ha:

Talon alkuperäinen nimi oli Suutarila (maakirja 1845)

1616 **Juntti Suutari**

1616 - 1637 **Martti Juntipoika Suutari**

1637 - 1716 seuraavat sukupolvet: **Heikki, Mikko, Heikki**

1716 vihollinen ryösti ja poltti talon. Asukkaat pakeni Karjalaan ja talo autioksi vuoteen 1723.

1723 - 1766 **Antti Heikinpoika Suutari**

1766 - 1819 seuraavat sukupolvet: Sippo, veli, lanko Paavo Lämsä (vaimo Kaisa Antintytär Suutari),

1819 omistajasuku vaihtui Leinosille Melalahdesta

Suutarinkylän Suutarit

Alatalo:

1648 - 1681 Jussi Martinpoika Suutari

1682 - 1683 Jussin leski

1684 - 1686 käly Samuli Jussinpoika Suutari

1687 - 1716 veli Jussi Jussinpoika Suutari

Ison vihan aikana vihollinen poltti ja ryösti rakennukset. Samalla päättyi Suutarin suku tilalla.

Suutarinkylän Suutarit

Pesälä, maakirjatalo nro28 Veneheitto 1654:

Yksi kolmesta Suutarila nimisestä taloista (myöhemmin **Anttila** nro8, **Arola** nro9 ja **Alatalo** nro10), jotka ovat eronneet Suutarin suvun asuttamasta kantatalosta. Niiden mukaan tätä osaa Veneheitosta alettiin kutsua **Suutarinkyläksi**

1654 -1672 Erkki Martinp,? Suutari

1672 - 1695 talo yhdistettiin Kanta-Suutarilaan

1695 - 1723 Sippo Heikinpoika Suutari (veljenpoika)

1723 - 1742 Samuli Erkinpoika Suutari (serkku)

Suutarin suku hävisi talosta pikkuvihan aikoihin

Suutarinkylän Suutarit

Puro, 397 ha, maakirjatalo nro7 Kukkolan kylä v. 1672:
Veneheiton Anttilasta tulleen Martti Suutarin perustama
uudistila.

Talon alkuperäinen nimi oli myös **Suutarila**.

Nykyinen talon sijainnista johdettu nimi otettiin
virallisesti käyttöön Isonjaon aikaan.

1672 -1718 Martti Suutari

1718 asukkaat pakenivat Karjalaan, kun sekä vihollinen,
että omat sissit olivat ryöstäneet talon.

Suutarinkylän Suutarit

Suutari 698 ha, maakirjatalo nro3, Kukkolan kylässä 1608, vanha perintötal. Neittävän vanhin talo kylän keskustassa.

Talo sai nykyisen nimensä siinä runsaan 100 vuotta asuneiden Suutareiden mukaan.

Tästä talosta on lohkaistu mm. kylämeijeri, saha, myllyrakennus, nuorisoseuran talo, kansakoulu, ja molemmat kaupat sekä posti.

1608 - 1686 Hännisten sukua

1695 - 1724 Erkki Heikinpoika Suutari (Veneheiton Anttilasta)

1716 vihollinen poltti talon, mutta suku säilyi talossa

1724 - 1798 seuraavat sukupolvet: Martti, Heikki, Erkki, veli Matti, Juho, joka oli viimeinen talonhaltija suvusta.

Sukunimien historiaa

Asutus harvaa -> yksi nimi -> säätyläiset ja käsityöläiset Itä-Suomi 1600 luku -> *kölli, költti, liikanimi, lisänimi, huutonimi, sukunimi, ruots, tilnam ammatin, kansalaisuuden, heimon, talon, asuinpaikan, ominaisuuden mukaan*

A.F. Forsman väitöskirja 1891 sukunimet syntyivät, koska niitä tarvittiin.

Ammattinimitykset keskiajalla mm: Suutari, Pakarinen, Välläri, Vakkuri

Suutari nimen historiaa

Ammattinimikkeestä lisänimeksi

Turun veroluettelossa v. 1336, varhaisin maininta Suutari nimestä (Niilo Nils Suutari).

Skomakare, Skomar, Kumara, Kumar, Sutar, Suter, Sutari, Sutarin, Sutarinen, Schomakare, Skomare, Suutari, Suutarinen

Suutarista on runsaasti luovuttu viime vuosisadalla. Tilalle on tullut harvinaisempia nimiä: Aarnio, Avokari, Siintola, Salokari, Salosaari, Saario, Sammelvuori, Sarvikivi

Suomessa asuu n. 2000 Suutari (1985: 1868) ja vajaa 1000 Suutarinen nimistä henkilöä.

Suutarin sukuseura ja nykyisiä Suutareita

Suutarinkylän Suutareita on sukukirjassa n. 1500, joista oletetaan olevan nykyisin elossa hieman yli 700, joten se on todennäköisesti suurin Suutarin sukuhaara.

Sukukirjassa on yhteensä 11300 nimeä ja vähän yli 1000 muuta sukunimeä.

Suutarinkylän Suutarit asuvat nykyisin runsaimmin Sotkamossa ja Kajaanissa mutta koko Suomi on hyvin edustettuna. Myös muissa Pohjoismaissa, Euroopassa, Amerikan mantereella ja Australiassa on sukulaisiamme.

Suutarit

Suutarit ovat oman sukuseuramme määritelmän 😊 mukaan:

- keskivertoa pidempiä,
- hoikkia mutta taipuvaisia pyöreyyteen,
- näkö- ja kuuloaistiltaan on hyviä mutta hieman valikoivia,
- käynniltään pystypäistä, joustavaa ja ripeää, iloista, avoimuuteen, optimistisuuteen, yritteliäisyyteen, luovuuteen, aktiivisuuteen ja uusiin oloihin sopeutumiseen taipuvaista porukkaa.